

Het LSR bestaat 30 jaar: hieperdepiep hoera!

door Katrien van Scheyen en Heleen van Veen

Het LSR is jarig, het bestaat 30 jaar. Een goede reden om terug te kijken op hoe het ooit begon. En met wie kan dat beter dan met Jasper Boele. Hij heeft 26 jaar bij het LSR gewerkt. Het is tegelijk een afscheidsgesprek met hem. Jasper heeft een andere baan. Maar het LSR gaat door.

Het LSR werd opgericht in 1994. Tien bewoners van vier grote zorgorganisaties wilden (meer) inspraak en een steunpunt dat hen daarbij kon helpen. Het doel was om samen op te komen voor mensen met een lichamelijke beperking die in een instelling woonden. Ook wilden zij dat medezeggenschap in een wet geregeld zou worden. Dit initiatief leidde tot de oprichting van het LSR in 1994.

De eerste directeur was Marjan ter Avest. Jasper Boele kwam bij het LSR als vrijwillige ondersteuner van een cliëntenraad in de avond. Al snel werd hij samen met Marjan directeur; een duobaan. Daarna nam Jasper het stokje van haar over. Met 26 jaren werken bij het LSR, is hij het gezicht geworden van het LSR. Velen van jullie kennen

hem van congressen of bijeenkomsten en hij gaf ook nog wel eens een cursus. 'Belangrijk', vond hij, 'want zo kan ik in Den Haag goed overbrengen wat er speelt bij cliëntenraden.'

Jasper: 'Begin jaren negentig was er veel aandacht voor de zorg. En voor de versterking van de positie van cliënten. Met de behoefte aan inspraak, ontstond ook de behoefte aan een steunpunt om daarbij te helpen. En ook om de krachten te bundelen om op te komen voor de belangen van mensen met een beperking. De roep werd steeds groter voor een wet medezeggenschap.'

Medezeggenschap in de wet

De politiek vond na veel lobbyen cliëntenraden ook belangrijk en in 1996 werd de Wet Medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz) aangenomen. Het LSR kon gaan bouwen met een groep zeer gemotiveerde en strijdbare mensen uit

Bouwen met een groep zeer gemotiveerde en strijdbare mensen uit woonvormen en activiteitencentra

woonvormen en activiteitencentra. 'In de gehandicaptenzorg en revalidatie was collectieve inspraak van cliënten een traditie geworden. Zij hadden daardoor een sterke positie,' vertelt Jasper. 'Vanaf de jaren zeventig waren daar al raden. "Wij komen op voor ons recht, hoor onze stem" was hun punt. Als steunpunt waren we een organisatie voor en door mensen.' Het LSR gaf advies, organiseerde cursussen en bijeenkomsten, organiseerde ondersteuners voor cliëntenraden en zorgde dat de stem van de cliënt gehoord werd in Den Haag.

Het LSR is sinds de oprichting 30 jaar geleden in 1994 enorm gegroeid. Jasper: 'Groot worden is nooit een doel op zich geweest. Het mooie daarvan is wel dat het LSR nog beter zijn werk kan doen. Als je kijkt naar het LSR, is er veel veranderd. Maar we werken nog steeds als vroeger: dicht bij de mensen met veel direct contact en gezamenlijke bijeenkomsten en congressen. Dat maakt ons sterk. Dat zit ook in de mensen die bij het LSR werken, vol

inzetten voor de stem van mensen die afhankelijk zijn van zorg.'

Toen het LSR net gestart was, ontwikkelde het LSR samen met de CG-Raad (nu IederIn) kwaliteitsonderzoeken in de gehandicaptenzorg. Vanaf 1998 is het

“Wij komen op voor ons recht, hoor onze stem”

LSR met subsidie van de overheid in de gehandicaptensector de kwaliteit gaan toetsen.

Ook wilde het LSR iets doen voor cliënten die klachten of onvrede over de zorg hadden. Dus kort daarna startte de eerste

LSR-vertrouwenspersoon.

Sindsdien werken bij steeds meer zorgaanbieders in Nederland vertrouwenspersonen van het LSR. Vanaf 2020 heeft het LSR ook cliëntenvertrouwenspersonen in dienst voor de Wet zorg en dwang.

Geld

Het LSR was de eerste jaren afhankelijk van subsidies. Dat is altijd lastig want subsidies kunnen stopgezet worden en dan? Jasper: ‘Het LSR wilde daar niet afhankelijk van zijn. Veel organisaties zijn in die tijd ook verdwenen. In 5 jaar tijd hebben we de subsidies afgebouwd. Nu houdt het LSR volledig ‘de eigen broek op’. Daar zijn we best trots op.’

Wat maakt het LSR zo sterk? Jasper: ‘de stem van de cliënt is leidend en het LSR kiest altijd voor de dialoog. Dus bij vragen of problemen eerst proberen

om in een gesprek tot een oplossing te komen. Het helpt dan wel dat er wetten zijn, zoals de Wmcz 2018, die een mooie 'stok achter deur' vormen.' De medewerkers van het LSR zijn de basis van de organisatie. Ze zijn betrokken bij hun 'club' en bij de cliënten, de raden en de organisaties. Ze dragen in hun werk uit waar het LSR voor staat. Waar het LSR voor staat wordt door medewerkers ook echt gevoeld. En dat maakt het LSR een sterke organisatie.

De Toekomst

Er gebeurt veel in de zorg. Veel ligt er op het bordje van de zorgorganisaties. En dus ook van de cliënten. Personeelstekort, digitalisering, duurzaamheid, wetgeving, financiële

problemen. Er wordt ook anders naar cliënten gekeken. Niet alleen naar een aandoening, ziekte of beperking. Maar steeds meer naar de mens zelf. Naar eigen regie, naar een leven met betekenis en een volwaardige plek in de samenleving. Het LSR gaat mee in deze ontwikkelingen. We houden rekening met de omgeving, maar zijn een organisatie waarbij het perspectief van cliënten voorop staat. Een organisatie die de belangen behartigt van de cliënten in de zorg. En die, samen met anderen, de zeggenschap en medezeggenschap van mensen versterkt. Want het cliëntperspectief is voor het LSR altijd en overal leidend! En nu tijd voor taart!

De naam LSR

Het LSR? Waar is dat eigenlijk de afkorting van? Die vraag wordt ons vaak gesteld. LSR komt van: Landelijk Steunpunt Raden. Raden werd met de komst van de wet cliëntenraden dus wij werden: Landelijk steunpunt cliëntenraden. En omdat het LSR meer deed dan werken met cliëntenraden werd het: Landelijk steunpunt (mede)zeggenschap. Een steunpunt voor zeggenschap en medezeggenschap van cliënten in de zorg. Voor de herkenbaarheid hebben we de afkorting maar hetzelfde gelaten.